
ДИСКУСІЇ ТА ОБГОВОРЕННЯ

УДК 37.013

О. І. Антонюк
доцент кафедри
цивільного права і процесу
Донецького національного
університету імені Василя Стуса,
канд. юрид. наук, доцент

ПРАВОВА ПРОСВІТА УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ: ТРАДИЦІЇ І ІННОВАЦІЇ ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДОННУ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

Одним з напрямів роботи юридичного факультету протягом кількох десятиліть є права просвіта учнівської молоді (streetlaw), у тому числі дітей, які перебувають у закладах інтернатного типу. На Донеччині студенти-старшокурсники під керівництвом викладачів проводили для учнів правові уроки в інтерактивній формі. Після переміщення університету на Вінниччину правова просвітницька діяльність була продовжена у новому форматі.

У березні 2015 року для правової просвіти учнів 9–11 класів шкіл, ліцеїв, гімназій, а також адаптації студентів першого курсу до навчального процесу та полегшення засвоєння ними дисциплін правового спрямування юридичним факультетом був відкритий Клуб юного юриста. Профілем Клубу є проведення безкоштовних тренінгів, інтерактивних лекцій і семінарів, рольових ігор, правових турнірів за участю юристів-практиків і провідних викладачів та кращих студентів юридичного факультету. Слід відзначити, що Клуб юного юриста є унікальним і не має аналогів на Поділлі, та є одним з небагатьох постійно діючих в Україні проектів правової просвіти для молоді.

За два з половиною роки у межах Клубу було проведено більше 40 тренінгів, які стосувалися прав людини, право- і дієздатності, юридичної відповідальності, спадкування, сімейних правовідносин, інтелектуальної власності, підприємницької діяльності, захисту прав споживачів, питань кримі-

нального права та процесу, реформування правоохоронної системи та захисту прав у суді, зокрема, «Як захистити спадкові права», «Бізнес під захистом закону», «Хто не працює, той не їсть», «Як захистити авторські права», «Якщо відкрилася спадщина», «Я і моя сім'я», «Маленькі – не означає безправні», «А я що? Я нічого!

(відшкодування шкоди, завданої дитиною)», «...18 мені вже! (мрії та реальність право- та дієздатності)», «Що таке злочин?», «Наша поліція нас береже», «Підозра у кримінальному провадженні», «Якщо заподіяна шкода...», «Реформа у правоохоронних органах», «Як правильно звернутися до суду?», «Абетка позивача», «Судова реформа: за та проти», цикл тренінгів і правова гра у межах теми «Абетка споживача».

За цей час Клуб об'єднав 62 тренерів – 51 студента і 11 юристів-практиків і викладачів юридичного факультету. До тренерського складу увійшли такі викладачі факультету, як доцент кафедри цивільного права і процесу, к. ю. н., доцент О. Антонюк (керівник Клубу), заступник декана з заочної форми навчання, доцент кафедри цивільного права і процесу, к. ю. н., доцент Л. Дорошенко, заступник декана з денної форми навчання, доцент кафедри господарського права, к. ю. н., доцент Ю. Павлюченко, завідувач кафедри цивільного права і процесу, д. ю. н., доцент І. Коваль, заступник декана з наукової роботи, доцент кафедри цивільного права і процесу, к. ю. н., доцент Л. Амелічева, доцент кафедри цивільного права і процесу, к. ю. н., доцент Е. Писарева, доцент кафедри господарського права, к. ю. н., доцент Ю. Моїсєєв, доценти кафедри конституційного, міжнародного і кримінального права, к. ю. н., доценти І. Щербак та І. Жданова.

Клубом спільно з Департаментом освіти і науки Вінницької облдержадміністрації та Вінницькою обласною громадською організацією «Рада старшокласників «Лідер» були проведені тренінги для лідерів шкіл Вінницької області; спільно з Департаментом освіти Вінницької міської ради – чотири Правових турніри «Я маю право, я зобов'язаний» для учнів шкіл, гімназій, ліцеїв м. Вінниця; на базі Вінницької обласної бібліотеки юнацтва – правовий тренінг та брейн-ринг для старшокласників ЗОШ I–III ступенів № 26 Вінницької міської ради та Бохонницької ЗОШ I–III ступенів Вінницького району.

Триває підготовка I Дебатного правового турніру серед учнівської і студентської молоді міста Вінниця, що відбудеться у лютому 2018 року в Апеляційному суді Вінницької області. Турнір буде проведений у форматі дискусії методом «Дебати», що характеризується зіткненням позицій і обміном аргументами, результати якої будуть оцінювати судді Апеляційного суду Вінницької області, адвокати, інші практикуючі юристи та викладачі юридичного факультету. Співорганізаторами турніру виступають Департамент освіти Вінницької міської ради та Апеляційний суд Вінницької області, а партнером турніру – Юридична фірма «Мартінс». У турнірі візьмуть участь 13 команд з 12 навчальних закладів м. Вінниця.

ДИСКУСІЇ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Також за підтримки партнерів – Адвокатського об'єднання «Патюк та партнери» та Апеляційного суду Вінницької області організовано Регіональний творчий конкурс «Молодь проти корупції», що включає конкурс есе на тему «Моя роль в антикорупційній боротьбі держави» та конкурс малюнка на тему «Корупція очима дітей». Переможці та учасники конкурсу будуть нагороджені під час святкування 35-ї річниці з дня заснування юридичного факультету у травні 2018 року.

Крім того, готуються правові тренінги для учнів 9–11 класів вінницьких шкіл – учасників олімпіади з правознавства на тему «Новели законодавства 2017 року», що відбудуться у січні 2018 року.

Клубом активно проводяться правові заходи спільно з загальноосвітніми навчальними закладами, зокрема були організовані: правові брейн-ринги «Правові орієнтири» для учнів фізико-математичної гімназії № 17 Вінницької міської ради та ЗОШ I–III ступенів № 4 ім. Д. І. Менделєєва Вінницької міської ради, правовий квест «Острів скарбів» для лідерів учнівського самоврядування

ЗОШ I–II ступенів-лицею № 7 Вінницької міської ради, правовий квест «Правовий калейдоскоп» та правовий тренінг «Судова реформа в Україні» для старшокласників цього лицю, правова тренінг-гра «Захист прав споживачів» для старшокласників ЗОШ I–III ступенів – гімназії № 6 Вінницької міської ради.

Крім того, Клубом здійснюються заходи щодо правової просвіти учнів навчальних закладів професійно-технічного спрямування та студентів.

Зокрема, спільно зі Студентським об'єднанням вінницьких активістів «Сова» була проведена Правнична школа «Захист прав споживачів» для вінницьких студентів.

Для учнів Вінницького профтехучилища № 7 Клубом були організовані правовий тренінг «Укладення трудового договору» та інтерактивна гра «Соціально-захисні права», для учнів Вінницьких училищ на базі Вінницької обласної бібліотеки юнацтва – правовий тренінг «Працевлаштовуюсь на роботу».

Участь у заходах Клубу юного юриста є для молоді унікальною можливістю познайомитися з юридичною професією, отримати знання у сфері права та навички практичної юриспруденції, зокрема, зі складання процесуальних документів, а також набути досвід публічних виступів, що стануть у нагоді під час захисту власних прав та інтересів.

Висвітлення теоретичного матеріалу під час тренінгів відбувається із застосуванням різних інтерактивних методик, зокрема, «відкритий мікрофон»

(учасникам пропонується висловити та обґрунтувати свою позицію щодо певної теми), «шкала думок» (учасники мають визначитися та пояснити позиції у запропонованих тренерами практичних ситуаціях), «роботи у малих групах» (учасники мають застосовувати отримані у теоретичній частині тренінгів знання під час вирішення правових казусів, кросвордів, ребусів, оцінки фото та відеоматеріалів, у тому числі уривків з анімаційних і художніх фільмів, що демонструють ситуації порушення прав), ділових рольових ігор, під час яких учасники мають визначитися як необхідно діяти у разі тих чи інших порушень їх прав.

Участь у Клубі дозволяє учням розкрити свій потенціал, розширити світогляд, поспілкуватися з фахівцями-правниками, визначитися зі сферою своїх подальших професійних інтересів і цікаво провести свій час.

Підбиваючи підсумки роботи Клубу юного юриста юридичного факультету, слід констатувати, що завдяки ентузіазму та креативним ідеям студентів і викладачів-тренерів, які привернули інтерес учнів і студентів, цей проект стрімко розвивається. Сформована авторська програма правової просвіти молоді, що подається в інтерактивній формі та дозволяє не лише передати правові знання, але й надає молоді проявити творчі здібності. Позитивним є те, що до проведення тренінгів вже долучаються нещодавні учасники Клубу, які стали студентами 2–3 курсів, привносячи нові ідеї щодо проведення занять, тож в перспективі учнів та першокурсників очікують нові цікаві засідання у Клубі юного юриста.